

számtani sorozatnak tagjai, az ezen sorzatra érvényes általános egyenletben $\frac{E}{x} = A + x B + x^2 C$ előforduló A B és C jegyű együttthatók értéke a végleg kiigazított tömegek után felállított egyenlőtlen szaknövedékek alapján kiszámítandó, minek megtörténte után az $\frac{E}{x} = A + x B + x^2 C$ képlet segítségével az egyes korfokozatoknak megfelelő egyenlőtlen szaknövedékek, és végre a fatömegek a $\frac{T}{x} = \frac{E}{x} (X-a) + \frac{T}{a}$ képlet által levezetendők.

Adóalapunk s illetőleg nemzeti vagyonunk csökkenésének egyik oka.

Van-e oly törvényünk, mely mindenütt és mindenkor megtartatnék és végrehajtatnék?

Fájdalom, erre igent alig lehet mondani! Pedig sok jó és üdvös törvényünk van, melyek ha végrehajtatnának, nemzeti jólétünk a mostaninál jobb lábon állana!

Több ily meg nem tartott és végre nem hajtott törvényünkre rá lehetne mutatni, ha jelen szerény soraimnak keretébe tartoznék, törvényeink végrehajtását általánosságban bírálni, itt azonban csak egyre kívánok rámutatni!

Az 1836-ik évi urbéri törvény például, a mennyire tudomásom van, a volt urbéres községek erdőbirtokait egyenesen oszthatlanoknak mondta ki, minden kétségen kívül az erdők fentartását czélozván egyrészt, és ezáltal a volt urbéresök jövőjét biztosítani óhajtván másrésztől.

S mégis mit tapasztalunk e tekintetben?

Azt, hogy ezen törvény igen sok vidéken irott malaszt marad; mert annak megtartása felett nincs a ki örködnék. Tömérdek számu községek erdeiket az egyes lakosok közt

feldarabolják, a midőn aztán egy-egy lakosra sokszor alig jut $\frac{1}{8}$, $\frac{2}{8}$ vagy $\frac{4}{8}$ hold, mert hiszen igen kevesen vannak azok, a kik apáiktól birtokaikat úgy örökölték volna, a mint azok ezeket birták, mert az örökség többeket illetvén, a családtagjainak száma szerint az erdő is sok részre esett.

És mi történik ezen felosztás után?

Az, hogy az ily csekély erdőrészeket a birtokosok észszerűen kezelni és kihasználni nem bírván, a min csodálkozunk nem is lehet, nekimennek, kiirtják, szántóföldre alakítják, vagy csak letarolván, azok felujtását egyszerűen a jó Isten kegyelmétől várják.

S mi következik ezután?

Az, hogy a kiirtott és szántóföldre átalakított erdőterületek, talajuk a legtöbb esetben feltétlen erdőtalaj lévén, e miatt, vagy távolfekvésüknél fogva is mezőgazdasági célokra állandóan nem alkalmasak, tehát elhagyatnak, vagy pedig az elaggott tövek sarjakat nem hajtának, s mindkét esetben vagy puszta legelőkké lesznek, vagy ha a szelek nyir- és egyéb kevésbbé nemes fánemek magvait beléjük hintették, nemtelen fánemű, ritkán fásított legelőkké válnak. Számtalan példát idézhetnék itt főleg Veszprém és Zalamegyéből.

De még hagyján volna, ha ezen így legelőkké változott erdőterületek legelők maradnának! ám de a dolog másként áll! mert az ily területeket a legtöbb esetben sekély talajuk és köves, sziklás altalajuk lévén, a folytonos marhalegeltetés folytán a kevés termőföld feltöretik, letiportatik és az eső és hóvizek által lemosatik, hátra hagyván a kopár kőgorgeteget vagy kőpadot, oly helyeken pedig, a hol a feltalaj agyagszegény homokból áll, ez futóvá változik.

A községi erdők feldaraboltatásának ezek a közvetlen következményei!

De lássuk most már annak közvetett következményeit is, melyek főleg édes mindnyájunkat közelebből érdekelnek.

Nem sok bánni valónk volna azon, hogy egy vagy más polgártársunk birtokát értékében tönkre teszi, ha ez által az összeség, a nemzet tudniillik nem szenvedne, miután azonban az egyesek birtokainak elértéktelenítése a nemzeti tőke csökkenését jelenti, van igen is jogunk felszólalni, sőt tiltakozólag belevegyülni; mert a nemzeti tőke, illetőleg adóalap csökkenése egyeseknél maga után vonja okvetlenül az adóteher nagyobbdását a nemzet többi tagjainál; és ezt elhárítani és megakadályozni minden honpolgárnak nem csak joga, de kötelessége is.

Hogy az erdők feldarabolása és a mezei gazdaságra állandóan nem használható, tehát feltétlen erdőtalajon álló erdők kiirtása, a fentebbiek szerint, nem egyéb a nemzeti vagyon csökkenésénél, sőt részbeni megsemmisülésénél mindenki előtt világos leend. Már pedig ezt megengedniünk nem lehet, nem szabad! és az 1836-ik évi törvénynek is okvetlenül az volt a czélja, midőn a volt urbéri községek erdei feldarabolásának tilalmát kimondaná, hogy a nemzeti tőkét s ebből folyólag az utódok jólétét biztosítsa.

Ezek után azon kérdés merül fel, miként van tehát, hogy az 1836-ik évi törvény daczára is sok megyében, igen sok község erdeje feldarabolatott és tönkre jutott?

Erre tán legegyszerűbb felelet az, hogy a törvényhatóságok ezen törvényellenes községi intézkedéseknek vagy tudomásával nem birtak, mert nem voltak és nincsenek közegeik melyek területein lévő erdőbirtokok felett ellenőrködtek volna, vagy pedig, ha történt is a szándékba vett felosztás ellenfeljelentés, vagy kérvényezés, nem voltak szakértő közegeik, melyek a hatóságokat figyelmeztették volna azon veszélyekre,

melyek biztosan bekövetkeznek és sok helyütt — fájdalom — már be is következtek.

A mit fentebb a volt urbéres községek erdeiről mondtunk, ugy az teljes joggal mondható a közbirtokossági erdőkről is, azon különbséggel, hogy ez utóbbiak feldarabolásának tilalmát a törvény ki nem mondta, de azért az eredmény ugyanaz, és tán nem czéliránytalan ezekre nézve is a kiirtás és más mivelési ággá való átváltoztatás szabadságát bizonyos korlátok közé szorítani és a nemzeti vagyon fentartásának megfelelő feltételekhez kötni; mert a nemzeti tőke csökkentése és megsemmisítése mindég a nemzet elleni bűn marad, akár a volt urbéres kövesse el, akár pedig a nemes közbirtokos!

A közbirtokossági erdők tekintetében — nézetem szerint — igen üdvös lenne, ha a törvényhozás kimondaná, mi szerint csak bizonyos nagyobb részletek válhatnak ki az összesből, az ezeknél kisebbek pedig commaszálva kell hogy maradjanak, ha csak a talaj minősége nem olyan, hogy azon a mezőgazdaság valamely ága sikerrel és állandóan folytatható. Ezt pedig főleg azon csekély részletek birtokosainak érdekében is czélszerűnek látnám, kiknek, ha az elkülönítés megtörténik, sem pénzük, sem posztójuk nem marad.

És midőn a várva-várt erdőtörvényjavaslat végre valahára mégis azon stádiumba jutott, hogy az ige testté legyen, annak azon része támadtatik meg legélesebben, mely a még menthetőknek megmentését célozza, és elérni óhajtja azt, a minnek hiánya egyik főoka volt, hogy máris nagy száztólíja az erdőterületben fekvő nemzeti vagyonnak tönkre ment. Értem ez alatt a „Pesti Napló“-nak egyik a törvényjavaslatra vonatkozó cikksorozatát, mely eléggé alaptalanul és felületes ítélettel a királyi erdőfelügyelőségek felállítását fölösleges

tehernek lenni állítja és a mely a birtokosokat erdőterületeik mikénti felhasználásában egyáltalán korlátoztatni nem akarja.

Én ezen cikksorozat czáfolásába bocsátkozni nem akarok, sem polemiaát provokálni egyáltalán nem szándékom, mindazonáltal megengedje az igen tisztelt cikkiró ur, hogy egy körülményt figyelmébe ajánlhassak.

Ha ugyanis pontos statistikai adataink lennének arra nézve, mily terjedelmü erdők boríták egyik vagy másik vidékét az országnak, s hányadrésze volt ezeknek feltétlen erdőtalaj, s ezen utóbbiak mint erdők mily $\frac{0}{0}$ -kal járultak az államháztartáshoz, tehát mekkora nemzeti tőkét képviseltek csak még 10 évvel ezelőtt is? és összehasonlíthatnók ezt a jelen állapottal, okvetlenül meggyőződhetnénk arról, hogy az akkori feltétlen talaju erdők — mert mindig csak ezekről szólunk — igen nagy $\frac{0}{0}$ -a vagy silány legelővé változott, vagy egészen hasznavehetlenné vált, és hogy azon adóösszeg, melyet azok mint erdők fizethettek, oly óriásilag különbözik azon adóösszegtől, melyet most vagy mint rossz legelők fizetnek csak, vagy mint terméketlenek absolute fizetni nem fognak, miszerint a legfölületesebb szemlélődés is meggyőzne mindenkit arról, miszerint az erdőfelügyelőkre javasolt összeg, ha ez az államkincstárt egyenesen terhelné is, bár indirekte csak az adóalap megmentése által, de mindenesetre igen bőven visszatérült volna.

Ezen tények részrehajlatlan és elfogulatlan szemlélődéséből folyólag örömmel üdvözölhetjük majd az új erdőtörvényt, mihelyt megszületendet! mert van ám igen sok menteni valónk még e téren, de még több az, a mit jóvá tenni szent kötelességünk!

Rá lehetne itt még azon okokra is mutatni, melyek miatt sokan nem örömmel üdvözlik az új erdőtörvényt; mindazonáltal — miként mondám -- kerülni óhajtván minden polemiaát,

ezeztől eltekintve, csak azt emelem ki, miszerint mindenki, a ki a néppel érintkezik és annak az erdőtörvény szellemét és érzélatait megmagyarázza, azon örvendetes tapasztalatra jut, hogy ezen törvényt, az erdőfelügyelőkre vonatkozó pontjait sem véve ki, nem csak a szakemberek és a józanul gondolkozó erdőbirtosok, de maga a nép is a legőszintebben üdvözlendő és már alig várja! miből ismét az következik, hogy maga a nép is belátta már az erdők eddigi bánásmódjának káros voltát.

Kabina János.

Gőzfűrész fák döntésére.

Bármily nagy tért hódított is már és hódít még naponként a gőz magának a kézi munka kiszorításával, mindamellet is a szorosabb értelemben vett erdőgazdaság körében legujabb időig nem nyert alkalmazást; az erdő esendje, tollas énekeseink dala nem zavartatott a „gőzfütty“ fülsértő hangja által. De nem azért élünk ez idők szerint „gőz- és villanylégkörben“, hogy azt hihessük, miszerint az erdő nem fog kizavartatni idylli állapotából, s hogy valaki nagyon meg ne ütközzék, ha majd egyszer a favágók megszokott egyhangu fejszecsattogása helyett a gőzgép tüszkölését s messzhangzó sivitását hallja az erdőben, nem lesz érdektelen az erdészeti szakközönségnek, mintegy előkészítésül s óvszerül a meglepetések ellen, az alábbi ismertetést bemutatni.

„Ransome és társa“ chelseai gyára nem régiben fák döntésére szolgáló gőzfűrészre vett szabadalmat, s avval nyilvános kísérleteket tett, bár változó, de általában kedvezőnek mondható sikerrel. Így pl. egy ilyen kísérletnél a többi között jelen volt Gladstone is, a ki tapasztalt fadöntő hírben áll, s a legnagyobb meglelédéssel nyilatkozott e gép működéséről.